

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI
TARIMSAL YATIRIMCI DANIŞMA OFİSİ

**SAMSUN İLİ
TARIMSAL
YATIRIM REHBERİ**

Burhan HEKİMOĞLU - Dr. Ali KORKMAZ
Strateji Geliştirme Birimi
Eylül 2016

İÇİNDEKİLER

TARIMSAL YAPI	3
GENEL BİLGİLER	4
TARIM ALANLARININ DAĞILIMI.....	7
BİTKİSEL ÜRETİM	8
HAYVAN VARLIĞI	13
TARIM VE TARIMA DAYALI SANAYİ	8
TARIMSAL YATIRIM POTANSİYELİ	17
SAMSUN'DA TARIMA YATIRIM YAPMAK İÇİN 10 NEDEN	18
SAMSUN'DA TARIMSAL YATIRIM İÇİN UYGUN SEKTÖRLER VE ALANLAR.....	19
TEŞVİK VE DESTEKLER	22
YATIRIM TEŞVİKLERİ	26
KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARINI DESTEKLEME PROGRAMI.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
IPARD KAPSAMINDA VERİLEN AB HİBE DESTEKLERİ	23
KALKINMA AJANSLARI TARAFINDAN DESTEKLENEN ALANLAR	24
TARIMSAL KREDİLER	25
İletişim Bilgileri	28

TARIMSAL YAPI

GENEL BİLGİLER

Yüzölçümü	: 9.725	km ²
Toplam Nüfusu	: 1.279.884	kişi
Toplam Tarım Arazisi	: 376.128	hektar
Toplam işlenen alan	: 281.805	hektar
Bitkisel üretim değeri	: 3.58	milyar TL
Hayvansal ürünler değeri	: 350	milyon TL
İlçe sayısı	: 17	adet
Kırsal mahalle (köy) sayısı	: 998	adet
Toplam Mahalle sayısı	: 1.247	adet
ÇKS'de kayıtlı işletme sayısı	: 59.911	adet

ARAZİ VE İFTCİ BİLGİLERİ

...	...
TARIM PARSELİ SAYISI(TUKAS)	789028
KADASTRO PARSELİ SAYISI	
İ LETME BA İNA DU EN ARAZİ MİKTARI (DA)	43,5
İ LETME BA İNA DU EN PARSEL SAYISI(ADET)	9,1
ORTALAMA PARSEL BOYOKLOGO (DA)	4,76
QİFTQİ (İ LETME) SAYISI(2001 Tanım sayım1)	86381
QKS' DE KAYITLI QİFTQİ SAYISI (2015 yılı)	59911
QKS' DE KAYITLI ALAN (DA)	1935939
SULANAN ARAZİ MİKTARI (DA)	523510
EKONOMİK SULANABİLİR ARAZİ MİKTARI (DA)	1584900
SULAMAYA AKILAN ARAZİ MİKTARI(DA)	523510
TOPLULA TIRILACAK ARAZİ MİKTARI(DA)	2072610
TOPLULA TIRILAN ARAZİ MİKTARI(DA)(Geçmiş teslim alanmam1 kesin teslim alanmam1)	240000

15/06/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren Yeni Teşvik Sistemi kapsamında Türkiye’de iller ve endeks değerlerine göre gelişmişlik seviyeleri bakımından altı kademede sınıflandırılmıştır. 2011 yılı İllerin ve Bölgelerin Sosyoekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE-2011) sıralamasına göre “*birinci kademede gelişmiş 8 il bulunmaktadır.*” Bu iller İstanbul, Ankara, İzmir, Kocaeli, Antalya, Bursa, Eskişehir ve Muğla’dır. Bu illerin tamamı büyük şehir statüsündedir. Bu kademedeki iller yüksek gelişmişlik grubunu oluşturmaktadırlar. İstanbul ülkenin en gelişmiş ili olma konumunu bu dönemde de sürdürmektedir.

Ülke nüfusunun %18’i İstanbul’da yaşamakta ve ülke ihracatının yaklaşık yarısı İstanbul’dan gerçekleştirilmektedir. İmalat sanayi işyerlerinin yaklaşık üçte biri ve ülke genelindeki OSB’lerde üretim yapılan parsellerin yarısından fazlası İstanbul’da bulunmaktadır. Devletin vergi gelirinin yaklaşık %50’si İstanbul’dan alınmaktadır. Bu yönüyle İstanbul Türkiye’nin sanayi ve üretim merkezi olma konumunu sürdürmektedir.

“*2-5 arasındaki kademedeki iller ise 58 adet*” olup orta gelişmişlik grubunu oluşturmuştur. Bu illerin temel karakteristiği gelişmişlik grubunun orta seviyede olmasıdır. “*Üçüncü kademede 12 il bulunmaktadır.*” Bu illerin gelişmişlik grubu ise “*ortaya yakın yüksek*” olarak nitelenmektedir. Bu illerden Balıkesir, Manisa, Mersin, Gaziantep ve Samsun ülkemizde nüfusu bir milyonun üzerinde olan 19 il arasında yer almaktadır. Trabzon ve Zonguldak nüfusu orta ölçekli olan illerdir. Uşak, Burdur, Bilecik, Karabük ve Karaman ise nüfusu 500 binin altında olan iller arasında yer almaktadır. Aralarında Samsun ilinin de bulunduğu; gelişmişlik kademesi 3 olan 12 il bulunmaktadır. Samsun bu il grubunda 12. sıradadır. 81 il sıralamasında ise 33. sıradadır.

TARIM ALANLARININ DAĞILIMI

İBB Adı	İl Adı	Toplam Alan (ha)	Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Ekilen Alanı (ha)	Nadas Alanı (ha)	Sebze Bahçeleri Alanı (ha)	Meyveler İçecek ve Baharat Bitkilerinin Alanı (ha)	Süs Bitkileri Alanı (ha)
Türkiye	Türkiye	23.948.627	15.737.705	4.113.976	808.507	3.283.841	4.597
TR83	Samsun	376.128	228.685	20.188	32.933	94.259	63

Kaynak: TÜİK, 2015.

BİTKİSEL ÜRETİM

Önemli Tarla Bitkileri, Meyve ve Sebze Üretim Miktarı (ton) Tük-2015

Ürünler	Samsun	Tokat	Çorum	Amasya	TR83	TR
Soya	14.704	-	-	72	14.776	161.000
Çeltik	122.600	734	52.298	1.310	176.942	920.000
Ayçiçeği	39.083	41.593	53.189	35.024	168.889	1.680.700
Mısır	68.983	25.024	1.497	62.056	157.560	6.400.000
Tütün	8.215	3.470	-	611	12.296	75.000
Buğday	325.255	361.066	622.946	345.284	1.654.551	22.600.000
Lahana	249.470	8.788	2.483	1.422	262.163	766.675
T.Fasulye	118.673	54.783	4.985	5.622	184.063	640.836
Domates	202.441	525.918	51.865	118.409	898.633	12.615.000
Biber	259.340	65.651	1.596	63.784	390.371	2.307.456
Hıyar	41.071	31.117	9.525	6.210	87.923	1.822.636
Kavun	58.735	16.206	14.615	2.813	92.369	1.719.620
Karpuz	145.404	44.494	8.314	5.991	204.203	3.918.558
Karnabahar	15.154	180	-	-	15.334	182.266
Ispanak	25.761	9.603	1.284	3.870	40.518	208.403
Pırasa	26.205	6.911	451	3.212	36.779	231.678
Fındık	90.857	3.511	-	21	94.389	646.000
Kivi	2.715	-	-	-	2.715	41.640
Şeftali	21.403	16.263	887	9.391	47.944	642.727
Armut	8.132	6.494	2.640	4.070	21.336	463.623

Samsun Tarımsal Üretim Değeri

Yıl	Bitkisel Üretim Değeri (1000 TL)	Canlı Hayvanlar Değeri (1000 TL)	Hayvansal Ürünler Değeri (1000 TL)	Kişi Başına Değer (TL)		
				Bitkisel Üretim	Canlı Hayvanlar	Hayvansal Ürünler
2007	1.415.902	461.512	375.147	1.152	376	305
2008	1.978.858	461.916	428.177	1.604	374	347
2009	1.710.034	463.768	417.679	1.368	371	334
2010	2.096.649	786.588	702.510	1.674	628	561
2011	2.206.249	1.119.547	305.908	1.763	894	244
2012	2.416.607	1.252.308	375.513	1.931	1.000	300
2013	2.187.251	970.932	357.721	1.733	769	283
2014	2.373.744	1.063.016	375.471	1.869	837	296
2015	3.582.971	1.157.543	350.075	2.799	904	274
2015/2014 (%)	50,94	8,90	-6,83	49,7	8	-7,4
2015/2000 (%)	489,6	720	199			

Kaynak: TÜİK, 2015. Kişi başına değişim değerleri 2015/2007 yılları arasındır.

Samsun Bitkisel Üretim Miktarları (ton)

Yıl	Toplam Tahıl	Buğday	Mısır (dane)	Çeltik	Şeker Pancarı	Top. Yağlı Tohumlar	Kolza	Ayçiçeği	Soya	Tütün	Meyveler
2000	604.248	318.232	187.885	38.672	505.626	25.062	23	15.546	9.432	20.004	107.713
2001	549.554	290.395	161.500	39.891	391.479	21.854	35	12.855	8.948	14.577	128.617
2002	592.436	356.065	141.560	42.275	555.793	24.371	110	13.666	10.568	16.389	120.630
2003	573.134	325.455	156.428	47.373	440.784	21.512	6	9.840	11.598	10.753	123.979
2004	547.191	300.742	134.156	56.860	430.574	29.612	8	21.614	7.970	10.606	61.251
2005	559.857	339.487	109.316	60.401	344.131	21.393	3	14.049	7.332	11.122	139.777
2006	597.704	337.336	146.124	71.192	368.640	28.187	473	20.076	7.627	9.820	176.986
2007	556.898	368.276	104.559	50.281	217.184	24.666	1147	16.248	7.249	9.112	105.613
2008	647.029	416.459	128.560	65.405	155.361	23.629	965	15.373	7.281	8.201	188.325
2009	586.697	343.987	129.873	81.336	190.961	27.066	1.780	18.522	6.761	10.029	115.165
2010	527.264	251.973	120.928	125.182	160.466	28.966	1.878	18.475	8.606	3.208	149.274
2011	572.663	302.371	113.782	125.691	121.522	43.913	136	33.948	9.893	3.165	115.994
2012	505.811	269.671	94.076	111.754	80.353	49.843	88	37.659	12.092	7.568	168.328
2013	513.091	280.590	81.209	122.710	41.471	43.957	198	33.018	10.740	8.120	138.538
2014	487.944	271.121	76.099	114.698	77.703	40.408	236	27.652	12.513	7.031	126.303
2015	546.664	325.255	68.983	122.600	74.391	53.990	132	39.083	14.704	8.215	161.056
2015/2014 (%)	12,03	19,96	-9,35	6,88	-4,26	33,61	-44,06	41,33	17,50	16,83	27,51
2015/2000 (%)	-9,52	2,20	-63,27	217,02	-85,28	115,42	473,91	151,40	55,89	-58,93	49,52

Kaynak: TÜİK, 2015.

Samsun Bitkisel Üretim Miktarları (ton)

Yıl	Toplam Tahıl	Buğday	Mısır (dane)	Çeltik	Şeker Pancarı	Top. Yağlı Tohumlar	Kolza	Ayçiçeği	Soya	Tütün	Meyveler
2000	604.248	318.232	187.885	38.672	505.626	25.062	23	15.546	9.432	20.004	107.713
2001	549.554	290.395	161.500	39.891	391.479	21.854	35	12.855	8.948	14.577	128.617
2002	592.436	356.065	141.560	42.275	555.793	24.371	110	13.666	10.568	16.389	120.630
2003	573.134	325.455	156.428	47.373	440.784	21.512	6	9.840	11.598	10.753	123.979
2004	547.191	300.742	134.156	56.860	430.574	29.612	8	21.614	7.970	10.606	61.251
2005	559.857	339.487	109.316	60.401	344.131	21.393	3	14.049	7.332	11.122	139.777
2006	597.704	337.336	146.124	71.192	368.640	28.187	473	20.076	7.627	9.820	176.986
2007	556.898	368.276	104.559	50.281	217.184	24.666	1147	16.248	7.249	9.112	105.613
2008	647.029	416.459	128.560	65.405	155.361	23.629	965	15.373	7.281	8.201	188.325
2009	586.697	343.987	129.873	81.336	190.961	27.066	1.780	18.522	6.761	10.029	115.165
2010	527.264	251.973	120.928	125.182	160.466	28.966	1.878	18.475	8.606	3.208	149.274
2011	572.663	302.371	113.782	125.691	121.522	43.913	136	33.948	9.893	3.165	115.994
2012	505.811	269.671	94.076	111.754	80.353	49.843	88	37.659	12.092	7.568	168.328
2013	513.091	280.590	81.209	122.710	41.471	43.957	198	33.018	10.740	8.120	138.538
2014	487.944	271.121	76.099	114.698	77.703	40.408	236	27.652	12.513	7.031	126.303
2015	546.664	325.255	68.983	122.600	74.391	53.990	132	39.083	14.704	8.215	161.056
2015/2014	12,03	19,96	-9,35	6,88	-4,26	33,61	-44,06	41,33	17,50	16,83	27,51
2015/2000	-9,52	2,20	-63,27	217,02	-85,28	115,42	473,91	151,40	55,89	-58,93	49,52

Kaynak: TÜİK, 2015.

Samsun İli Önemli Meyveler Üretim Miktarı

Ürün	Samsun		Türkiye		
	Alan (ha)	Üretim (ton)	Alan (ha)	Üretim (ton)	Üretim Samsun (%)
Fındık	90.623	90.857	702.630	646.000	14,06
Şeftali	1.292	21.403	44.504	642.727	3,33
Kivi	184	2.715	2.411	41.640	6,52
Elma	516	18.740	171.410	2.569.759	0,7
Armut	144	8.132	24.967	463.623	1,75
Ceviz	1.013	2.249	71.820	190.000	1,18
Kiraz	91	2.180	81.408	535.600	2,67

Kaynak: TÜİK, 2015.

Hayvan Varlığı

Cinsi		2013		2014		2015		
		Samsun	Türkiye	Samsun	Türkiye	Samsun	Türkiye	Samsun %
B.Baş	Kültür	78669	5954333	65.834	6.139.810	70.287	6.385.343	1.10
	Melez	168130	6112437	168.732	6.005.089	160.257	5.733.803	2.80
	Yerli	83642	2348487	74.633	1.977.948	63.262	1.874.925	3.37
Toplam Sığır		330.441	14.415.257	309.199	14.122.847	293.806	13.994.071	2.09
Manda		14324	117591	16.483	121.826	17.043	133.766	12.74
Toplam Büyükbaş		344.765	14.532.848	325.682	14.244.673	310.849	14.127.837	2.20
Küçükbaş	Koyun	178029	29284247	178726	31115190	182.866	31.507.934	0.58
	Keçi	20019	9225548	21560	10347159	21.302	10.416.166	0.20
Toplam Küçükbaş		198048	38509795	200286	41462349	204.168	41.924.100	0.48
Kanatlı		2542862	270202034	3223922	298029734	4.496.834	316.332.446	1.42
Arı Kovanı		78526	6641348	79367	7060973	77.677	7.709.636	1.00

TR83 Alt Bölgesi Tatlı Su Ürünleri Avlanma Miktarı (Ton)

Türler	TR831 Samsun	TR832 Tokat	TR833 Çorum	TR834 Amasya	TR83	TR
Akbalık	4,0				4,0	54,0
Alabalık	7,5	3,0	3,0	2,0	15,5	437,5
Çapak	1,0			2,0	3,0	106,0
Gümüş		5,0			5,0	5.012,3
Kayabalığı	1,0				1,0	37,4
Kefal	34,2	2,0		14,0	50,2	1.094,4
Kerevit	11,0				11,0	532,1
Kızılkanat	2,0	1,5		1,0	4,5	161,0
Levrek	11,6			1,0	12,6	491,2
Salyangoz				352,0	352,0	1.430,5
Sazan	140,0	75,0	45,0	50,0	310,0	8.276,6
Siraz			11,0		11,0	735,5
Turna	2,6			9,0	11,6	213,2
Yayın	22,0	10,0	2,0	26,0	60,0	617,9
Toplam	236,9	96,5	61,0	457,0	851,4	19.199,6

Kaynak: TUİK, 2013.

Türkiye/Samsun Toplam Su Ürünleri Üretimi (ton)

	Deniz Avcılığı	Tatlısu Avcılığı	Yetiştiricilik Miktarı (İçsu+Deniz)	Toplam
Samsun (2013)	25.336	1.106	4.243	30.585
Türkiye (2014)	266.078	36.134	235.133	537.345

Kaynak: TÜİK, 2014.

TARIM VE TARIMA DAYALI SANAYİ

Süt ve Süt Ürünleri	71	Ekmek ve ekmek çeşitleri üretimi	422
Et ve Et Ürünleri	11	Makarna ve İrmik Üretimi	2
Su Ürünleri İşleme	1	Yumurta Paketleme	16
Meyve-Sebze işleme- paketleme	12	Dondurulmuş Gıda	2
Hububat ve Bakliyat Üretimi	31	Hazır Yemek, Tabldot Yemek	53
Katı ve Sıvı Bitkisel Yağ	-	Hazır çorba ve bulyon, puding, toz karışımlar, mayonez, sos vb	-
Şeker Üretimi (paketleme hariç)	1	Kuruyemiş ve Çerezler	
Zeytinyağı	-	Baharat İşleme	10
Konserve ve Salça	-	Alkolsüz İçecekler	11
Fermente ve salamura ürün üretimi	3	Alkollü İçecekler	2
Pastacılık Ürünleri Üretimi	27	Bal, polen, arı sütü ve temel petek üretimi ve ambalajlama	-
Nişasta ve Nişasta mamulleri	-	Gıda Katkı ve Aroma Maddeleri	3
Bisküvi, Çikolata, Kakaolu ve Benzeri Ürünler	2	Gıda ile Temas Eden Maddeler	20
Un üretimi	42	Yem	19
Unlu mamuller üretimi	141	Diğer	7

Kaynak: GTHB, 2016.

TARIMSAL YATIRIM POTANSİYELİ

SAMSUN'DA TARIMA YATIRIM YAPMAK İÇİN 12 NEDEN

1. Bafra ve Çarşamba Ovaları gibi verimli ova arazilerinin varlığı, toprak ve iklim özelliklerinin ayrıca 2. ürün yetiştiriciliğine de uygun olması,
2. Ekolojik açıdan organik tarıma ve iyi tarıma elverişli olması,
3. Meyve, sebze, hububat, yem bitkileri gibi ürün çeşitliliği ve her açıdan oldukça müsait olması,
4. Kışlık sebze üretiminde stratejik olarak avantajlı ve üstünlüğe sahip olması,
5. Son yıllarda belirlenen havzalarda kurulan kapama bodur ve yarı bodur meyve bahçesi tesislerinin ekonomik anlamda yığınlaşma göstermesi,
6. Su ürünleri sektöründe; Karadeniz, barajlar ve balık gölleri ile güçlü bir doğal üretim ve aynı zamanda kültür balıkçılığı altyapısına sahip olması,
7. DPT'nin sektörel yığınlaşma raporlarında Samsun büyükbaş hayvan varlığı ve yetiştiriciliği açısından birinci sırada olması, hayvancılık sektöründe işletme ölçeğinin büyümesi, yem bitkileri üretiminde büyük artış, hayvancılığa çok yakın bir insan kaynağının varlığı,
8. Tütün alanlarından boşalan işletmelerin, tıbbi ve aromatik bitki üretimine çok elverişli olması,
9. Yeraltı ve yerüstü sulama kaynaklarının zengin olması,
10. Ticareti kolaylaştırıcı ve sanayicileri cezbedici coğrafi konuma sahip olması.
11. Havayolu, denizyolu ve karayolu taşımacılığı imkânlarının olması, Türkiye Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu, Bağımsız Devletler Topluluğuna yakınlığı,
12. Büyük ve küçük sulama projeleri, barajları, göletleri ve sulanabilir arazi potansiyelleriyle tarımsal altyapısının güçlü olması,

SAMSUN'DA TARIMSAL YATIRIM İÇİN UYGUN SEKTÖRLER VE ALANLAR

Sektör Adı	Açıklama
1-Entegre Su Ürünleri İşleme ve Paketleme Sektörü	<p>Karadeniz'e kıyısı olmasının yanında, barajlar ve balık göletleri ile güçlü bir doğal üretim ve kültür balıkçılığı altyapısına sahiptir. Samsun ili su ürünleri konusunda; stratejik konumu, limanları, balıkçı barınakları, modern balıkçı tekneleri, kalifiye elemanları, birikimleri, kullanılabilir dinamikleri ve modern kent kimliği ile bölgesinin belirleyicisidir.</p> <p>Samsun ili su ürünleri potansiyeli konusunda deniz ve iç sularda avlanma ve üretimle birlikte, 34.509 ton ile önemli bir varlığa ve konuma sahiptir. Yıllara bağlı olarak ülke ekonomisine, dış ticaretine deniz, kültür ve iç su balıkçılığı yoluyla artan oranda ekonomik katkı sağlamaktadır. Son yıllarda kabuklu ve yumuşakça sektöründe bir durağanlık yaşanırken, kültür balıkçılığına eğilim artmaktadır. Kıta sahanlığının uygunluğu nedeniyle Karadeniz'deki "<i>dip trol balıkçılığı</i>"nın, buna bağlı olarak "<i>orta su trol balıkçılığı</i>"nın yaygın olarak yapıldığı tek il olan Samsun, baraj gölleri ve akarsularının fazla olması nedeniyle, iç su balıkçılığı bakımında da önemli bir konumdadır. Kuzey Karadeniz kıyılarından başlayan hamsi akınının Sinop'tan sonra hemen Samsun'a yönelmesi, avcılık bakımından avantajlar sağlamakta, avlanma mevsiminin başında Samsun bölgesi hamsi akınına uğramaktadır. Su ürünleri sektöründe mevsimsel olarak hem avlanma ve yetiştirme miktarı hem de yeteri miktarda işleme tesislerinin varlığı Samsun iline Su ürünleri açısından önemli ihracat potansiyeli sunmaktadır.</p>

2-Yaş Sebze- Meyve Ürünleri İşleme ve Paketleme Sektörü

Kışlık sebze üretiminde stratejik olarak avantajlı ve mukayeseli üstünlüğe sahiptir. Bafra ve Çarşamba Ovaları 2. ürün yetiştiriciliğine uygundur. Ayrıca Samsun'da kapama bodur ve yarı bodur meyve bahçesi tesisleri ekonomik anlamda yığınlaşma göstermektedir. Samsun ilinde 2015 yılı verilerine göre 425.852 alanda 1.320.901 ton sebze üretilmiştir. Türkiye'de Samsun ili sebze üretimiyle yıllar ve ürünler itibarıyla 1. veya 6. sırada yer almıştır. Lahana, taze fasulye ve kabak üretiminde 1. sırada yer alırken, biber üretiminde 2. sırada ve patlıcan üretiminde 6. Sıradadır.

Samsun'da en çok yetiştirilen ürünler **biber, yeşil fasulye, lahana, pırasa, patlıcan, domates, kabak, karpuz, kavun, marul, ıspanak, karnabahar** gibi sebzelerdir. Bu sebzelerin çoğu Türkiye ihracat tablosunda görülen, ihracat potansiyeli olan ve **yaş sebze en fazla ihracat yapılan ilk 10 ürün** içine giren sebzelerdir.

Samsun ilinde MEYVE-TÜİK 2015 yılı verilerine göre Ülke üretiminin **% 14.06 Fındık, % 6.52 Kivi, % 3.33 Şeftali** oranlarıyla önemli üretim potansiyeline sahiptir. Samsun'da, Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü ilimizde Tarım havzaları oluşturulmasına öncülük ederek ve önemini daha önceden tespit ederek **mülga İl Özel İdare** kaynakları başta olmak üzere Bakanlık ve diğer kaynaklardan **önemli miktarlarda projeli kapama meyve bahçesi tesis** ettirmiştir. Son yıllarda özel sektörde SAMMEY başta olmak üzere birçok üretici/yatırımcı **Samsun ilinde yöreye uygun çeşitlerle oluşturulan bodur ve yarı bodur meyve bahçeleri meyve ihracatçısına ve meyve suyu sektörüne önemli üretim potansiyeli ve hammadde kaynağı oluşturmaya** başlamıştır.

3-Dondurulmuş Gıda Sektörü	<p>Bitkisel ürünler ve su ürünleri ile dondurulmuş gıda sektörüne 4 mevsim hammadde sağlayabilecek potansiyele sahiptir. Sektörde temel olarak üç farklı ürün grubunda dondurulmuş sebze ve meyve, su ürünleri ve unlu mamuller üretimi yapılmasına karşın dondurulmuş gıda denildiğinde tüm dünyada ve ülkemizde akla dondurulmuş sebze ve meyve gelmektedir. Dondurulmuş sebze ve meyve üretim ve tüketimi toplam dondurulmuş gıda sektörü içinde yaklaşık %70-80 dolayındadır. Bu Samsun için önemli avantajlardan biridir. Özellikle Samsun ilimizde üretilen yeşil ve kırmızı kapyra biber, domates, pırasa, bezelye, ıspanak, karnabahar, brokoli, beyaz lahana, kırmızılahaana, domates ve taze fasulye gibi yoğun üretilen sebzelerde Samsun ilinin dondurulmuş ürün olarak pazarlama ağı içerisinde yer alması oldukça önemlidir.</p>
4-Un ve Unlu Mamuller	<p>Un, ekmek, simit, jips, pide ürünleri, kuru pasta, yaş pasta ve tatlı tüketiminde önemli artış yaşanmakta olup, bu sektörler için yeterli hammadde ve kalifiye eleman varlığı mevcuttur. Sektörde Samsun ilinde önemli yığınlaşma vardır.</p>
5-Organik Tarım ve İyi Tarım Sektörü	<p>Organik fındık, beyaz et, yumurta ve süt üretiminde yığınlaşmanın olduğu ve bu ürünlere yönelik üretim ve tüketim bilincinin arttığı bir ildir. “Organik Tarımın Güneşi Samsun’dan Doğacak” sloganı ile yola çıkan İlimiz organik tarım konusunda oldukça önemli çalışmalara imza atmıştır. İlimizde Organik Tarım üretimi başta Fındık, Yumurta, Beyaz Et, Süt olmak üzere bazı meyve ve sebze türlerinde olmak üzere birçok üründe sertifikalı olarak yapılmaktadır.</p>
6-Enerji Tarımı	<p>Enerji bitkileri ekimi yaygınlaşmasının yanında, Biyo-enerji tüketimi bilinci de artmaktadır. Türkiye’nin tek Enerji Tarımı Bitkileri Araştırma Merkezi Samsun’da kurulmuş, bu merkezce araştırmalar yürütülmektedir.</p>

DESTEKLER
KREDİLER VE
TEŞVİKLER

IPARD KAPSAMINDA VERİLEN AB HİBE DESTEKLERİ

UYGULAYICI KURUM: Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK)

2014-2020 KIRSAL KALKINMA HİBELERİ (İPARD-2)

Süt Üreten Tarımsal İşletmeler
Kırmızı Et Üreten Tarımsal İşletmeler
Yumurta Üreten Tarımsal İşletmeler
Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması
Kırmızı Et ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması
Kanatlı Eti ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması
Su Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması
Meyve ve Sebze Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması
Bitkisel Üretimin Çeşitlendirilmesi Bitkisel Ürünlerin İşlenmesi ve Pazarlanması
Arıcılık ve Arı Ürünlerinin Üretimi, İşlenmesi ve Pazarlanması Zanaatkârlık ve
Yerel Ürün İşletmeleri
Kırsal Turizm ve Rekreasyon Faaliyetleri
Su ürünleri Yetiştiriciliği
Makine Parkları
Yenilenebilir Enerji Yatırımlarına

KALKINMA AJANSLARI TARAFINDAN DESTEKLENEN ALANLAR

UYGULAYICI KURUM: ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI

Kalkınma Ajansları, Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulunun kararlaştırdığı ve Kalkınma Bakanlığının onayladığı Çalışma Programı ve Bütçe doğrultusunda hazırlanan ve finanse edilen Mali Destek Programları kapsamında tarım sektörüne de destek sunabilmektedirler.

Bu programlar kapsamında, destek için öncelikli alanlar, örnek proje konuları ve başvuru koşulları Ajansların web-sitelerinde ilan edilmekte ve Başvuru rehberlerinde ayrıntılı bilgiler yer almaktadır.

Kalkınma Ajansları, detayları yıllık çalışma programında ve başvuru rehberinde açıkça belirtilmek kaydıyla;

- Yerel idarelere,
- Üniversitelere,
- Kamu kurum ve kuruluşlarına,
- Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarına,
- Sivil toplum kuruluşlarına,
- Kâr amacı güden işletmelere,
- Kooperatif ve birliklere,
- Gerçek ve tüzel kişilere, proje veya faaliyetleri için “Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet destekleme Yönetmeliği”nde belirtilen usul ve esaslar dâhilinde “*mali ve teknik*” olmak üzere iki konuda destek sağlanmaktadır.

ZİRAAT BANKASI A.Ş. VE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİNCE SAĞLANAN TARIMSAL KREDİLER

1. [2016 Yılı T.C. Ziraat Bankası A.S. ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin ce Tarımsal Üretimi Dair Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi](#)
2. [2016-2018 Damızlık Düve Yetistireciliği Hibeleri Damızlık Düve Yetistireciliğinin Desteklenmesine İlişkin Karar](#)
3. **2016 Tarımsal Üretim Yönelik Genç Çiftçi Hibeleri**
[-Bu programın Uygulama Rehberini incelemek için tıklayınız...](#)
[-Bu programın Uygulama Tebliğini incelemek için tıklayınız...](#)
4. [Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesine İlişkin Karar \(2016/8540\)](#)
5. **2014-2018 DOKAP KOP DAP GAP Hayvancılık Hibeleri**
[-Bu Kararın Uygulama Tebliği İçin Tıklayınız...](#)
[-Bu Kararın Uygulama Rehberini İncelemek İçin Tıklayınız...](#)
6. [Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu, Konya Ovası ve Doğu Karadeniz Projeleri Kapsamında İllerde Hayvancılık Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Karar](#)

7. [2016 Tarımsal Krediler \(Ziraat Düşük Faizli Krediler\)](#)
8. [2016 Tarımsal Sulama Hibeleri](#)
9. [Kırsal Kalkınma Destekleri Kapasımında Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi](#)
[Haklarında Tebliğ \(Tebliğ No: 2016/13\)](#)
10. [2016 Küçük Çiftçi Desteklemeleri Bitkisel Üretim Yapan Küçük Aile İşletmelerinin Desteklenmesine Dair Karar](#)

YATIRIM TEŞVİKLERİ

UYGULAYICI KURUM: Ekonomi Bakanlığı, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü

TEŞVİKLER

[Yatırım Teşvik Sistemi için Tıklayınız...](#)

[Samsun İli Teşvik Uygulamaları İçin Tıklayınız.](#)

[2016 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemele İlişkin Karar Sayısı : 2016/8791](#)

YENİ TEŞVİK SİSTEMİ

Genel Teşvik Uygulamaları

./ KDV istisnası

.. Gümrük Vergisi Muafiyeti

Bölgesel Teşvik Uygulamaları

- ✓ KDV İstisnası
- ✓ Gümrük Vergisi Muafiyeti
- ✓ Vergi İndirimi
- ✓ Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
- ✓ Yatırım Yeri Tahsisi
- ✓ Faiz Desteği

Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki

- ✓ KDV İstisnası
- ✓ Gümrük Vergisi Muafiyeti
- ✓ Vergi İndirimi
- ✓ Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
- ✓ Yatırım Yeri Tahsisi

Stratejik Yatırımların Teşviki

- .t KDV İstisnası
- .. GÖmrük Vergisi Muafiyeti
- .t Vergi İndirimi
- .t Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
- .t Yatırım Yeri Tahsisi
- .t Faiz Desteği
- .t KDV İstisnası

İletişim Bilgileri

- **Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı - Tarımsal Yatırımcı Danışma Ofisi (TARYAT)**
Adres: Eskişehir Yolu 9. Km Yeni Bina 14.Kat Lodumlu / ANKARA
Tel: 0 (312) 258 84 52 0 (312) 258 84 09
Faks: 0 (312) 258 85 16
Web: www.taryat.gov.tr
E-posta: taryat@tarim.gov.tr
- **Ekonomi Bakanlığı- Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü**
Adres: İnönü Bulvarı No:36 06510 Emek / ANKARA
Tel: 0 (312) 444 63 63
Web: www.ekonomi.gov.tr
E-posta: tesvik@ekonomi.gov.tr
- **Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı – Samsun İl Müdürlüğü**
Adres: Kılıçdede mah. Abdülhakhamit cad. No:5 55070 İlkadım/SAMSUN
Tel: 0 (362) 231 37 00 (3 Hat)
Faks: 0 (362) 233 21 63
Web : www.samsuntarim.gov.tr
e-posta: alo174@samsuntarim.gov.tr

- **Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu – Samsun İl Koordinatörlüğü**
Adres: Güzelyalı Mah. 3004 Sok. No:7 Atakum SAMSUN
Tel: 0(362) 439 30 76-77
Faks: 0(362) 439 30 81
- **Samsun Valiliği**
Adres: Hükümet Konağı 55019 SAMSUN
Tel: 0 (362)431 64 75
Faks: 0 (362)431 64 77
Web : www.samsun.gov.tr
e-posta: valilik@samsun.gov.tr
- **Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA)**
Adres: Kale Mahallesi Şükrüefendi Sokak No:2 Kat:3 İlkadım/SAMSUN
Tel: 0 362 431 24 00
Faks: 0 (362) 431 24 09
Web: www.oka.org.tr
e-posta: info@oka.org.tr

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
Strateji Geliştirme Başkanlığı
Yönetim Bilgi Sistemleri Daire Başkanlığı

TARIMSAL YATIRIMCI DANIŞMA OFİSİ

EKİM 2016

